14. ОКТОБАР

ЛИСТ РАДНОГ КОЛЕКТИВА
ИНДУСТРИЈСКО-ГРАЂЕВИНСКОГ ПРЕДУЗЕЋА
»14. ОКТОБАР« — ОБРЕНОВАЦ

ГОДИНА II • БРОЈ 21 • ДЕЦЕМБАР 1970 • ИЗЛАЗИ ЈЕДАНПУТ МЕСЕЧНО • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

НОВИ ОЗБИЉНИ ЗАДАЦИ

Крајем сваке године прелиставамо годишње планове производње и констатујемо са колико смо процената испунили планиране задатке, колико смо „тачака дневних редова" остварили и колико новца је притекло у касу предузећа. Са задовољством протрљамо руке ако су ови показатељи повољни, и са првим радним даном Нове године кренемо у остваривање нових задатака и планова које смо још крајем претходне године усвојили. Тако из године у годину. За нове задатке база је обично претходна година са свим тешкоћама и недоумицама са увек присутном надом да, поучени искуством претходне године, нећемо наићи на сличне проблеме у Новој години.

Јер, идућа година је непосредна будућност, унапред испланирана али и крајње неизвесна у погледу временских прилика (од којих грађевинарство у многоме зависи), ситуације на тржишту и производњи у земљи и свету, политичке ситуације, али у највећој мери, од такозваних субјективних фактора, односно од расположења, спремности и способности нас самих да се са пословима и тешкоћама ухватимо у коштац.

Будући задаци 71. већ су фиксирани. Најкраће речено, они се своде на нове облике организације предузећа, унапређење технологије рада, увођење стимулативних облика награђивања (чак је фиксиран и просек личних доходака на 1.000 динара месечно), на доследно вођење кадровске политике и у финансијској политици на бржу циркулацију средстава и бољу ликовност. То су основни задаци такозваног привредничког дела плана. Не мање значајан је и онај део плана који предвиђа даљи развој самоуправних односа и бригу о човеку и његовом стандарду. Јер он је носилац свих послова, произвођач и управљач. Решење проблема везаних за његов лични и друштвени стандард, положај на радном месту и стручну, економску и политичку оспособљеност да ради и управља од веома су великог значаја.

Зато када у поноћ, између двеју година, подигнемо чаше и изговорио здравице и жеље имаћемо у виду да улазимо у годину која од нас очекује максималне напоре на слављењу задатака.

НОВА ГРАДИЛИШТА

ПОЧЕЛА ИЗГРАДЊА ФАБРИКЕ

● ФАБРИКА СЕ ГРАДИ НА ЛОКАЦИЈИ ЦИГЛАНЕ НА ПОВРШИНИ ОД 5000 КВАДРАТНИХ МЕТАРА ● ЗАВРШЕТАК РАДОВА ПРЕДВИЂЕН ЗА СЕПТЕМБАР ИДУЋЕ ГОДИНЕ

На простору иза старих циглана на периферији Обреновца отворено је на свечан начин, 3. децембра ове године, градилиште нове фабрике глинених производа у Обреновцу.

По прохладном али сунчаном времену, које и овог месеца иде на руку грађевинарима, окупило се на градилишту стотину званица, представника разних фирми, банака друштвено-политичких организација и грађана да би присуствовали свечаном чину отварања градилишта, уствари подизању стуба носача за конструкцију будуће модерне хале.

Свечаност је отворио генерални директор Михајло Марчета и, поздравивши присутне, кратким говором указао на значај ове фабрике у даљем развоју предузећа „14. октобар".

Ова фабрика, чији је завршетак предвиђен за септембар идуће године, производиће годишње 15 милиона производних јединица, претежно фасадних опека сваких врста и димензија, гитер блокова, блокова за међуспратне конструкције и других производа, које ће користити грађевинске оперативе предузећа и грађевиско тржиште широм земље. Тако ће капацитети производних погона предузећа, заједно са новом фабриком, производити око 50 милиона производних јединица годишње.

Будућа фабрика заузимаће површину од 5.000 квадратних

(Наставак на стр. 2.)

Генерални директор Михајло Марчета поздравио је присутне окупљене пред конструкцијом темеља у коју ће се ставити први носач

НА СЕДНИЦИ РАДНИЧКОГ САВЕТА ГИК-а

МИХАЈЛО МАРЧЕТА изабран за генералног директора

На седници Радничког савета Грађевинско-индустријског комбината изабран је 25. децембра ове године, на предлог Конкурсне комисије, први генерални директор Здруженог предузећа.

Седници Радничког савета, која је одржана у друштвеном клубу „14. октобра", присуствовали су и чланови Управног одбора ГИК-а, затим председници управних одбора и радничких савета четири здружена предузећа, председници друштвено-политичких организација ових предузећа неки одборници скупштина Општине и Града, као и висококручни радници здружених предузећа.

Раднички савет је најпре разматрао Пословник на који је десетак дискутаната ставило своје примедбе. Пословник је усвојен са примедбама.

Председник Савета потом је дао реч Милану Граовцу, председнику Конкурсне комисије за избор и наименовање директора. У краћем образложењу Граовац је истакао да се комисија определила између четири кандидата за Михајла Марчету, досадашњег директора ИГП „14. октобар", јер има све потребне документе као и због тога што је као добар руководилац и привредник уживао велики углед међу пословним пријатељима и привредним институцијама и фирмама. Исто тако, Марчета веома добро познаје прилике и потенцијале ове четири здружене привредне организације. Он исто тако, познаје проблеме привреднокомуналног система и посе-

дује високе моралне квалитете. У односима са радницима врло је коректан и међу њима ужива велики углед.

То су били разлози који су навели Комисију да Радничком

(Наставак на стр. 2.)

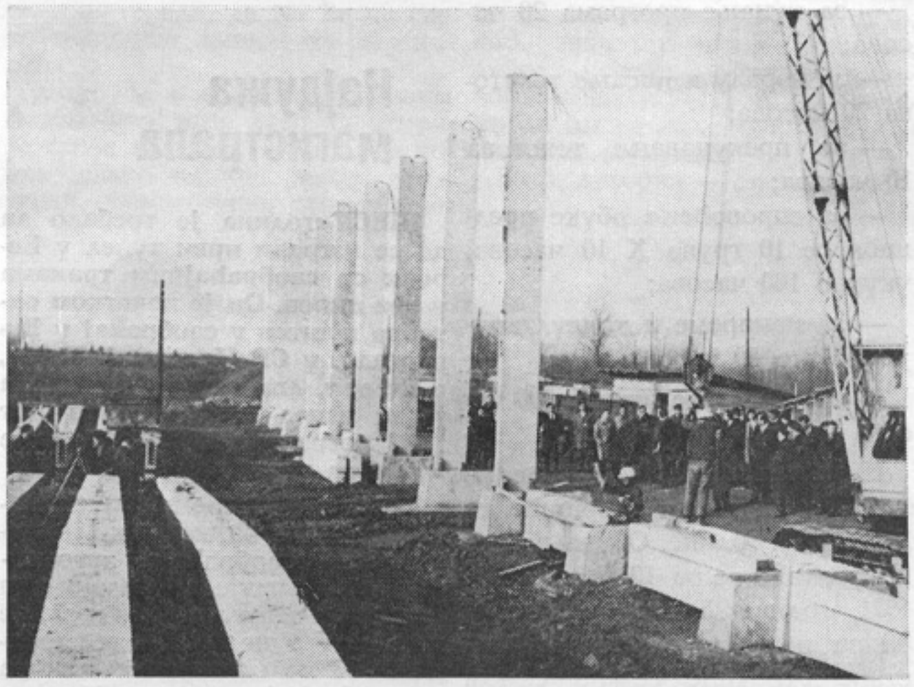

СРЕЋНА ВАМ НОВА ГОДИНА, ДРАГИ ЧИТАОЦИ

Ехо аплауза — у радним организацијама

(Наставак на стр. 1.)
савету предложи Михајла Марчету за положај генералног директора ГИК-а.

Предлог су у дискусији подржали многи дискутанти међу којима Бора Вујисић, Спасић, Бора Бегенишић, Мрцић и други.

Једногласно, уз буран аплауз, Михајлу Марчети поверена је дужност руководиоца Комбината.

„Ехо ваших аплауза и мојих обећања треба да се чује у нашим радним организацијама"

То су биле речи Марчете којима се, захваливши на избору, обратио овом скупу.

„Наши радни људи, наставио је Марчета, много очекују од Здруженог предузећа око будућих послова, инвестиција и производно-финансијских резултата. Међутим, они такође желе да знају каква ће бити наша будућа политика према питањима друштвеног и личног стандарда, дакле да ли ће бити станова и других објеката и акција у том правцу и хоће ли се и колико повећати лична примања. Они, разумљиво, очекују много више него до сада. Удруживањем рада, капитала и средстава ми смо створили услове за један такав напредак. Једна, пак, од наших највећих и најпоузданијих гаранција за остварење ових задатака је повољна кадровска структура у нашим предузећима. Ову могућност морамо искористити, особито повољну околност да имамо велик број управо високостручних радника. То међутим тражи и подизање радне и технолошке дисциплине, добар и стручан рад органа управљања и живљи рад друштвенополитичких организација."

Као доказ да ће рад органа бити квалитетан Марчета је навео ток вечерашње седнице и живу дискусију око усвајања Пословника. Органи управљања су, наиме, таквог састава да неће дозволити да се на брзину протурају неквалитетни и неприпремљени предлози.

„Поверење које ми је указано пуно ме обавезује, рекао је на крају Марчета, и ја ћу се старати да заједно са стручним службама и органима управљања извршим предстојеће задатке".

СА СЕДНИЦЕ УПРАВНОГ ОДБОРА ЗДРУЖЕНОГ ПРЕДУЗЕЋА

Програмска оријентација новог предузећа

Нацрт пословника о раду и Програм рада за први квартал наредне године биле су теме о којима су расправљали чланови Управног одбора Грађевинско-индустријског комбината на седници од 17. децембра ове године. После живе дискусије оба документа су усвојена.

Као приоритетни задаци у Програму рада фиксирани су: израда пословодно финансијског плана и програма инвестиционих улагања за наредну годину о чему ће чланови овог органа у најскорије време расправљати. Када се говори о приоритетним задацима, треба споменути и утврђивање пословне и кадровске политике предузећа.

Од не мањег значаја су и ценовник радова, утврђивање систематике за израду статута Предузећа, као и правилника о унутрашњој организацији. Посебно ће се у првом кварталу наредне године расправљати о пословном успеху здружених радних организација у 1970. години.

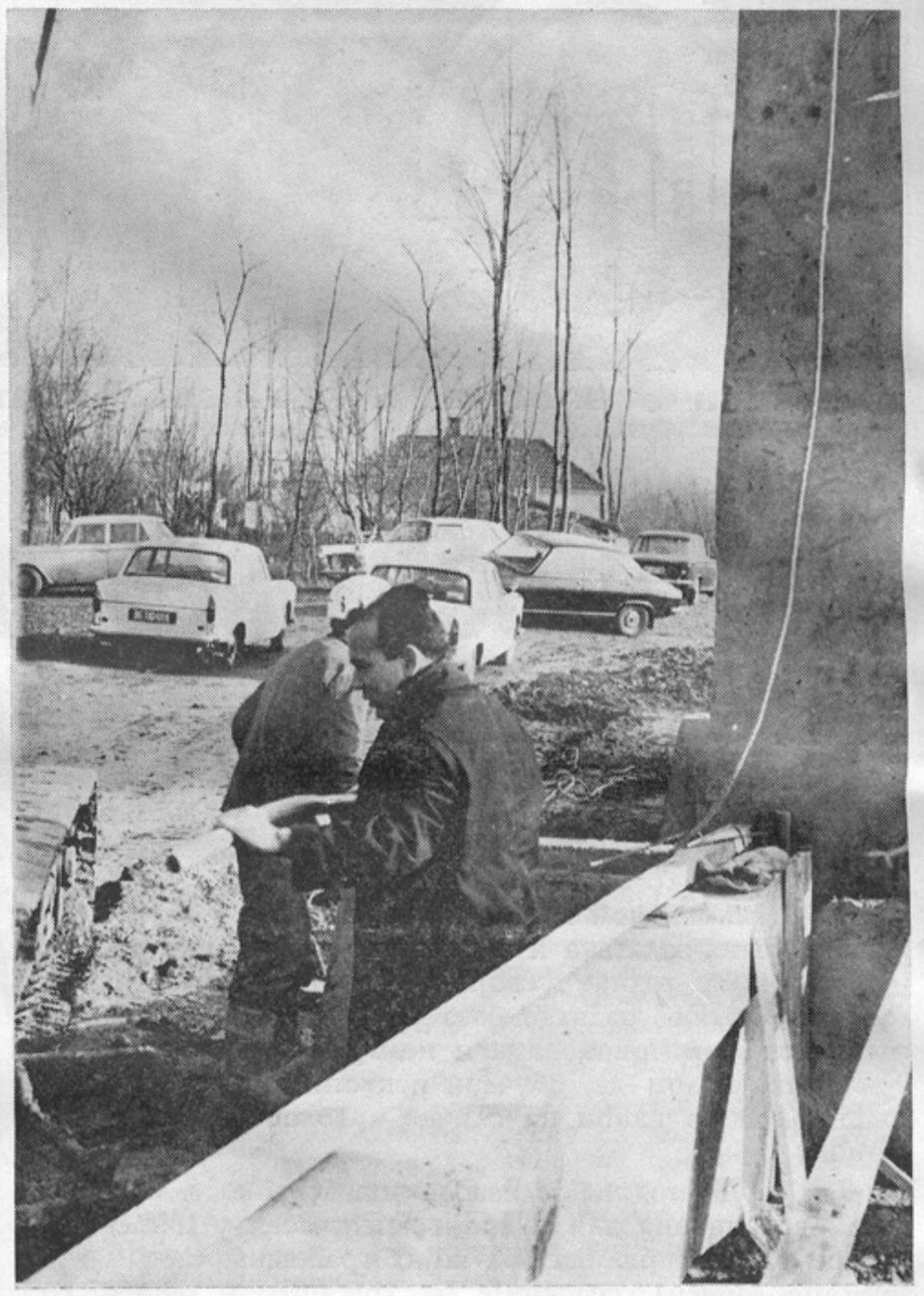

У лежиште носача прву лопату малтера положио је председник Радничког савета Недељко Стојишић

Идуће године: још 15 милиона опека

метара и биће тако лоцирана да се у наредној етапи може доградити за двоструко већу производњу. Уз модерне аутоматизоване машине, у производном ланцу, радиће око 30 поглавито високостручних радника.

Иначе, у припремном периоду, приликом израде инвестиционо-техничког елабората, извршена су и потребна испитивања сировине базе. Наиме, Институт за испитивање материјала СР Србије утврдио је да постоји преко 600.000 кубика А резерви и преко 400 хиљада кубних метара Б резерви. А то значи да је само из А резерви обезбеђен материјал за производњу опека у наредних двадесет година.

У изградњу објекта уложиће се око 14 милиона и 200 хиљада нових динара од којих 8 милиона и 600 хиљада отпада на набавку опреме. Средства су обезбеђена из сопствених фондова, а суфинансијери су Београдска удружена банка-филијала Обреновац, као и фабрика „Иво Лола Рибар" из Железника која ће испоручити опрему.

Свечаност је завршена полагањем малтера на стуб носач. Прву лопату положио је председник Радничког савета Недељко Стојишић.

ДВАНАЕСТА СЕДНИЦА УПРАВНОГ ОДБОРА

Зборови ће разматрати друштвени договор о политици запошљавања

Управни одбор је на децембарској седници разматрао више предлога који су се односили на текуће послове предузећа и донео одговарајуће одлуке, упутства и закључке.

Између осталих треба споменути Упутство за израду и анализу месечних оперативних планова у радним јединицама. Оно ће бити ускоро достављено свим службама на коришћење. Донесена је и одлука о потпуном попису инвентарисања ових средстава и извора са стањем на дан 31. децембра 1970. године.

Једна од важнијих је и одлука, заправо Предлог одлуке о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији ИГП „14. октобар" о коме ће се изјаснити зборови радних људи.

Предложено је Радничком савету да размотри и Нацрт друштвеног договора о политици и мерама у области запослености у Београду, с тим да се у организацији синдиката на политичком активу размотри овај документ.

Одлучено је такође да се закључи и потпише уговор са Грађевинским предузећем „Јабланица" из Ваљева ради обезбеђења хране у њиховом ресторану за раднике фабрике опекарских производа у Ваљеву.

Идуће године обука радника у области техничке заштите

Чланови Управног одбора прихватили су на овој седници предлог о образовању и обуци радника у области заштите на раду. Предлог о образовању припремила је стручна група у саставу: Недељко Стојишић, референт ТЗ, Миломир Лукић, инжењер и Милан Бурић, електротехничар. Усвојени предлог, према овој одлуци, мораће да реализује Недељко Стојичић.

С тим у вези овлашћен је главни директор да изврши избор стручњака који ће као предавачи радити на извођењу наставе из материје о заштити на раду, а за стални сарадници за спровођење свих радова одређени су: Стојановић Милан, Стијаковић Александар, Игњатовић Љиљана и Марић Радмила.

За реализацију овог програма одређује се следећи фонд часова:

— за разраду програма (писање тема које треба да попуне целокупни програм образовања свих радника за КВ и ВКВ раднике) предвиђа се време од 120 часова,

— за кућање програма 20 часова;

— за израду и писање текстова 20 часова;

— за прекуцавање текстова 10 часова;

— за спровођење обуке предвиђа се 10 група Х 10 часова, укупно 100 часова;

— за припреме и консултације укупно 80 часова;

— за обављање испита 300 часова или свега 630 часова.

Припремни радови почеће 15. 12. 1970. године а завршиће се 10. 3. 1971. године. Обука радника обавиће се од 10. 2. до 10. 3. 1971. године. Термин и састав екипа и место одржавања наставе утврдиће се на самом консултативном састанку радне екипе.

Служба општих, кадровских и правних послова одговорна је да обезбеди нормалне услове (просторије, загревање простора и др.) а руководиоци радних јединица одговорни су за благовремено и уредно долажење радника на посао.

Раднички савет ће размотрити овај предлог и потом донети одлуку о висини средстава која су неопходна за целокупну реализацију овог програма као и одлуку о усвајању овог предлога у целости.

Са посебном пажњом Управни одбор је разматрао молбе, жалбе и приговоре радника и осталих лица која се обраћају Предузећу.

Тако је усвојен захтев радника Драгутина Вуковића, радника Оперативе Обреновац за одобрење 50.000 динара као помоћ због смртног случаја у породици. Прихваћен је и захтев Радована Јовановића о решењу проблема квалификације. Захтеви Миомира Буровића, Боривоја Димитријевића и Живадина Шкорића одбијени су као неосновани.

Подухвати грађевинара у свету

Најдужа магистрала

ШЕСТ година је требало да да се изгради први тунел у Европи са саобраћајним тракама у два нивоа. Он је почетком октобра пуштен у саобраћај у Вуперталу, у СР Немачкој. То су, у ствари, два тунела изграђена један изнад другог. Доњи, дуг 1.043 метра за око 200 метара је дужи од горњег.

Тунели су опремљени најмодернијим уређајима. Ако настане застој саобраћаја, аутоматски се укључује вентилација и отклања нагомилане издувне гасове. У тунелима је инсталирано 30 теливизијских камера за саобраћајне органе, 16 телефонских апарата за хитну помоћ и 2.314 рефлектора.

IN MEMORIAM

Преминуо Божидар Поповић — Божа

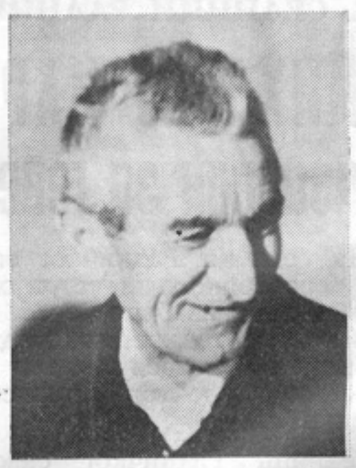

Први председник Радничког савета Предузећа

Изненада, 8. децембра ове године, преминуо је у својој родној кући у Звечки, пензионер и први председник Радничког савета предузећа Божидар Поповић Божа у 75. години живота. Сахрана је обављена следећег дана. На спроводу су били многи грађани, родбина и већи број радника „14. октобра". Од познатог и драгог нам ветерана предузећа опростио се Душан Шевић, председник Управног одбора предузећа „14. октобар".

Опраштајући се од тебе, обећавамо да ћемо следити све напоре за које си се и ти залагао целог твога живота не само посл рата у овом предузећу него и пре рата, доприносећи победи радничког поретка.

Зато данас колектив „14. октобар" и твоји другови, дубоко осећају бол да си нестао из наших редова, изражавају ти захвалност за све оно што си твојим радом дао за добро радничке класе" рекао је Шевић опраштајући се од ветерана Предузећа.

МАШИНСКИ ПАРК ПЛАНИРА

У НОВОЈ ГОДИНИ С НОВИМ РЕШЕЊЕМ

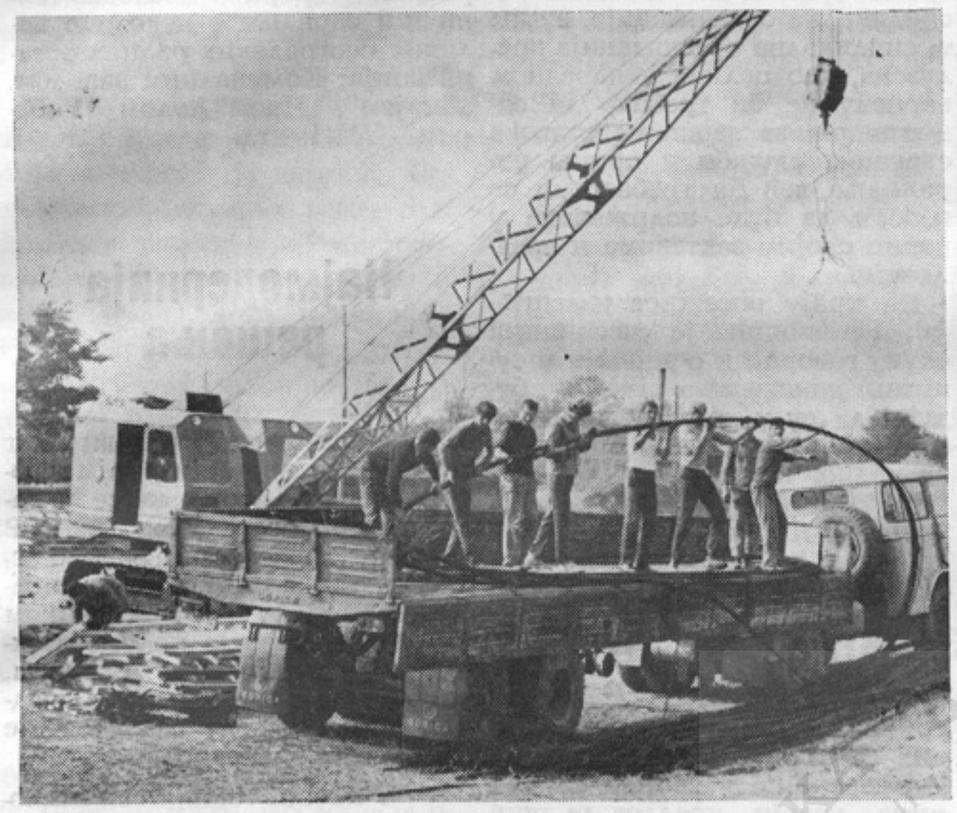

Синхронизација рада Машинског парка са другим радним јединицама од великог је значаја. На градилишту нове фабрике глинених производа у Обреновцу

ПОСТОЈАЊЕ И РАД Машинског парка има за сврху, пре свега, услуживање свих наших производних јединица а потом, ради искоришћавања капацитета, обављање екстерних услуга. Ове године уложени су знатни напори у налажењу практичних решења за бољу и ефикаснију организацију рада.

О постигнутим резултатима и задацима који стоје пред радницима (укупно их је 104) овог ужег дела нашег колектива, **наш сарадник разговарао је са Милорадом Зоговићем, економистом, управником Машинског парка** и Живаном Павловићем, висококвалификованим возачем, референтом транспортне службе.

Када су њих двојица преузели дужности на овим радним местима, у априлу ове године, проблема које је требало решавати није било мало. Недовољна синхронизација посла са другим радним јединицама — корисницима услуга Машинског парка, био је један од главних проблема. Неопходно је било, такође, решавати задатке из области расподеле, израдити ценовнике услуга интерне и екстерне реализације. Исто тако, недовољна радна дисциплина, бројна одсуствовања, па чак и самовољно напуштање посла били су проблеми који су ометали постизање бољих пословних резултата. И поред тога, може се рећи да су постигнути задовољавајући пословни успеси, иако би, разуме се, могли бити и бољи.

У решавању сваког од ових проблема остварени су позитивни ефекти, али и убудуће предстоји активност у истом смеру, с циљем да се достигну оптимални резултати. При том се рачуна са постојећим људским и материјалним факторима, али и с новим кадровима и капацитетима.

— Ове године први пут смо све сезонце примили у стални радни однос. У наступајућем зимском периоду настојаћемо да запослимо возила која неће бити на ремонту (кад је у грађевинарству вансезона). На тај начин у највећој мери ћемо успети на избегавамо плаћање радника по режији, него ћемо наставити с расподелом личних доходака према остваренима резултатима. Један од важних момената за нас јесте допуњавање грађевинске механизације једним булдожером и багером, као и једним краном са дохватом од 45 метара. Тиме бисмо постигли уштеду у трошковима пребацивањем с једног градилишта на друго, — рекао је Зоговић

За синхронизацију рада са другим радним јединицама, а у том питању за сада има највише проблема, од највећег значаја било би благовремено достављање оперативних планова о потребама у механизацији и услугама, од стране шефова градилишта. Исто тако, веома је важно да се на градилишту максимално искористи возило или машина, тј. — да се избегну празни ходови. Непотребно шетање камиона по градилишту умногоме утиче на повећање трошкова и ефекат пословања. Шефови градилишта би требало да преузму контролу над особљем, возилима и грађевинским машинама када раде на њиховом градилишту.

Рад комерцијалне и набавне службе у знатној мери утиче на пословни резултат како Машинског парка, тако и предузећа у целини. Потребу за ефикаснијим радом ових служби референт транспортне службе илустровао је следећим примером:

— Догађало се — каже Павловић — да камион иде и 150 км по креч, а тамо — креча нема. Трошкове би у том случају требало да сноси онај ко их је и проузроковао. С обзиром на постигнуте резултате и лични дохоци су повећани у односу на раније године. За следећу годину иде се на просечно повећање планских задатака од 10—15 одсто, а с тим и личних доходака.

— Побољшање радне дисциплине сталан је задатак, — рекао је Живан Павловић. — Највећи број радника има своје куће и земљу. Стога су честа одсуствовања с посла. У решавању тог питања мораће да се активирају самоуправни органи, друштвено-политичке организације, па у крајњем случају и дисциплинска комисија. Таквим синхронизованим радом ми тежимо да људе и механизацију што више запослимо.

Иначе, људи у машинском парку вазда су, према речима њихових руководилаца, имали помоћ у сваком погледу од стране генералног директора, помоћника директора за финансијска питања, као и стручних служби.

АКЦИЈА ЈЕДИНИЦА НАРОДНЕ ОДБРАНЕ НАШЕГ ПРЕДУЗЕЋА

Осујећени планови „непријатеља“

Крајем новембра ове године јединица народне одбране извела је, према плану обуке за ову годину, вежбу чији је циљ био провера готовости јединице за извршење борбеног задатка, у овом случају, одбране одређених објеката после напада „непријатеља“.

Комисија народне одбране предузећа припремила је за ову прилику детаљан план вежбе. И тачно у поноћ 23—24. новембра почела је акција. Циљ је био проверити борбену готовост јединице и ставити је у положај да за изузетно кратко време поседне одређено положаје и осујети намере „непријатеља“, који је на разне начине покушао да омете нормалан процес производње у овом предузећу.

Све је текло по унапред предвиђеном плану: окупљање, наоружавање и заузимање положаја. Сви покушаји замишљеног непријатеља, судећи по спремности све јединице, осујећени су.

То је, уосталом, и био закључак Комисије после изведене вежбе: јединица је извршила задатак са одличним успехом у свим фазама вежбе.

НОВОГОДИШЊИ РАЗГОВОРИ

НЕИЗРЕЦИВЕ ЖЕЉЕ

У модерном ресторану друштвене исхране, у кругу Машинског парка у Обреновцу, сусрели смо се са тројицом одиста скромних радника. И уз онај, такозвани, радни штимунг, покушали смо да изменимо по коју реч о ономе што је било тако значајно у прошло години и о ономе што очекују у новој.

Али, мора се признати, наши сабеседници, вредни људи **Видоје Марковић, Борисав Бурић** и **Милорад Косић**, нису били тако много причљиви, ни расположени за разговор. Можда због напорног рада, можда због оне, да тако кажемо, професионалне ћутљивости. Јер, то је сасвим познато, грађевинари мало причају док раде, мало међу собом комуницирају... То од њих захтева природа посла, концентрација и пажња на радном месту, која је толико нужна да би се посао ваљано и честито завршио.

Зна се, ако се мали превид направи у грађевини последице су несагледиве... Због тога је потребно, како је то обично утврђено, мање приче а више рада. А тога се, по некој традицији, грађевинари држе и онда кад нису на грађевини. — Што више прецизности и озбиљности, лепша и сигурнија грађевина, постојанија и дуговечнија.

Зато и разумемо наше саговорнике који, иако наклоњени новинарској радозналости и љубопитљивости, не могаху много времена да одвоје за „интервју“... Журило им се кући или на посао. Свако на своју страну, за својим задатком, породичним или предузетним.

Отуда је овај разговор и изузетан и нарочит. Он није био дуг али се и по ономе што људи рекоше могла осетити и наслутити нарочита озбиљност и пословност ових неимара.

Питасмо их:

— Који је по вашем мишљењу најзначајнији догађај био у прошлој години, који је на вас оставио посебан утисак?

— Било је тога много, одмахујући руком, и скоро у један глас, рекоше наши саговорници.

И одиста, по ономе што испричаше било је много догађаја, сусрета, које ће памтити, који се памте и носе у сећању, као посве нарочити датуми или догађаји...

Шта ови људи очекују у наредној години, чему се надају, с каквим ће жељама ући у новогодишњу ноћ?

— Наше жеље, рекоше и у томе се сложише сви, различите су... Можемо ми много шта очекивати али, да ли ће се све то испунити зависи од околности...

Нико од њих, што је сасвим разумљиво, није хтео да открије своје интимне жеље. Јер човек, свако од нас, много тога жели, о много чему сања и много шта очекује. Неки од нас умеју то гласно да кажу, да нагласе. Наши сабесебдници вични само реалним, стварним странама живота, оћуташе своје жеље, ишчекивања и наде, као значајне интиме, које ће, дубоко у себи, преселити у новогодишњу ноћ... А ми желимо да им се наде, очекивања и сневања обистине.

Зато, другови — срећно!

Р. В. М.

ИЗ НАУКЕ И ТЕХНИКЕ

ХИДРАУЛИЧНИ КРАН ДИЖЕ 50 ТОНА

ЈЕДНА британска фирма произвела је потпуно хидраулични кран, чији је максимални капацитет дизања терета 30 тона. Кран се монтира на волизо и специјално је конструисан да задовољи све већу потребу предузећа за изнајмљивање опреме као и грађевинске индустрије за крановима са брзим ходом стреле који су у стању да обављају већину операција дизања терета на градилиштима.

Нови кран покреће дизел мотор јачине 117 КС. Према информацији произвођача, цела конструкција крана монтирана је на потпуно заштићеном воденом прстену са кугличним лежајима са два реда куглица и покреће се за 360 степени.

УСКОРО И СИРОВИНА ЗА ПЛАСТИЧНИ МАЛТЕР

ОРГАНСКО-хемијска индустрија у Скопљу инвестираће идуће године око 10 милиона динара за проширење постојећег погона за производњу поливинилацетатних емулзија (ПВА). Предвиђа се да истовремено почне и изградња неколико прерађивачких погона на бази ове сировине — за производњу пластичних малтера, дисперзионих боја, апертура и лепила.

ГРАЂЕВИНСКИ МАТЕРИЈАЛ ОД ОТПАДАКА

КАО и наши преци који су своје куће правили од смесе сламе и блата, и ми ћемо ускоро зидати зграде од отпадака из наших градова! Једна америчка фирма патентирала је поступак који треба да омогући производњу опеке од продукта сагоревања градских отпадака. Ови отпаци мешају се са разним састојцима, скупљају се на ниској температури тако да ове опеке није потребно пећи као некада, у усијаним пећима.

Време сушења не прелази један дан. Опеке су изванредно правилног облика, пошто нису печене на високој температури која изазива деформације.

ВАТРОСТАЛНА КОЖА

У ИНСТИТУТУ индустрије коже у Лођу (Пољска) разрађена је технологија штављења коже помоћу које она постаје ватростална. Кожа, која се у нормалним условима оштећује при температури од 70 степени Целзијусових после специјалног штављења издржава у току три минута температуру од 100 степени, а у току једног минута чак 300 степени Целзијусових.

Сарадници пољског научно-истраживачког центра израдили су и технологију обраде коже намењене за **облагање заштитних шлемова са унутрашње стране, која упија зној, а не раздражује кожу главе.**

ИЗБОРНА КОНФЕРЕНЦИЈА СИНДИКАЛНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

СМЕЛЕ АЛИ ПОТПУНО РЕАЛНЕ

● ИЗРАЖЕНО ПОТПУНО ЈЕДИНСТВО КОЛЕКТИВА ● ВЕЋА БРИГА О ДРУШТВЕНОМ СТАНДАРДУ ● ПРЕДЛОЖЕНО ДА МИХАЈЛО МАРЧЕТА КОНКУРИШЕ ЗА ГЕНЕРАЛНОГ ДИРЕКТОРА ГИК-а ● ИЗАБРАН НОВИ СИНДИКАЛНИ ОДБОР

У сали новог ресторана друштвене исхране, 20. децембра одржана је годишња конференција Синдикалне организације нашег колектива. Досадашњи председник предузетног одбора синдиката друг **Вид Стјепић** најпре је поздравио присутне делегате и госте, **Салиха Мујасалиховића**, председника Републичког одбора Синдиката грађевинских радника Србије и друга **Антонија Кораћа**, председника Градског одбора синдиката грађевинских радника Београда.

Након избора радног председништва, у које су ушли **Бура Павловић, Вид Стјепић, Боривоје Бегенишић, Катарина Адамовић** и **Миодраг Радивојевић** усвојен је дневни ред и изабрана су остала радна тела конференције.

Борба за реализацију привредне и друштвене реформе

— Овај период био је испуњен даљом борбом за реализацију циљева привредне и друштвене реформе, за развој самоуправљања, посебно у радним јединицама, за даљу афирмацију у стварању савременог типа синдикалне организације, развојем друштвено-економских односа у предузећу и настојањем да се што више подигне продуктивност рада, да се модернизује процес рада набавком нових средстава као и реконструкцијом постојећих капацитета. Политиком удруживања средстава и кадрова радило се на стварању економски јаче и конкурентски способније радне организације и даљим побољшавањем друштвеног стандарда. Запажена је посебна активност на измени кадровске и квалификационе сруктуре запослених радника.

Салих Мујасалиховић

То би, у ствари, био најконцизнији резиме уводног излагања **Боривоја Бегенишића,** секретара Синдикалног одбора, који је поднео извештај скупштини о активности организације у протеклом периоду.

У наставку излагања друг Бегенишић је рекао:

— Рад предузетног одбора Синдиката и синдикалне организације био је усмерен на она питања у чему је битно већу активност испољио предузетни одбор синдиката од синдикалне организације, као целине, што показује да наш рад мора брже да се ослобађа форумских облика и да све више добија друштвени карактер преко рада синдикалних подружница, за које не можемо рећи да су у овом периоду остваривале динамичнију активност на питањима о којима смо у почетку говорили. У њиховом раду је недостајало самоиницијативе, па је тако предузетни одбор синдиката најчешће давао иницијативу како да се реализује нека идеја из нашег програма рада.

Значајан део овог извештаја био је посвећен информисању у колективу, при чему је напоменуто да у томе видну улогу игра лист кога треба садржајно побољшавати и проширивати, затим избор у органе управљања, раду самоуправних органа у радним јединицама, здравственој заштити радника, стандарду и школовању. (У прошлом броју нашег листа о овим проблемима детаљније смо писали).

Завидни лични дохоци

Говорећи о расподели дохотка, друг Бегенишић је пажњу присутних задржао на неким аспектима расподеле.

— Што се тиче расподеле дохотка и личних доходака у предузећу, напоменуо је друг Бегинишић, може се констатовати да је дошло до знатног улагања и издвајања средства у фондове. То се потврдило као оправдана пракса у политици расподеле, с обзиром да је предузеће из својих фондова извршило куповину нових основних средстава, грађевинске механизације, и обновило машински парк. Обезбедило је учешће из својих фондова од око 50 одсто за изградњу нове модерне фабрике опекарских производа у Обреновцу. Што се тиче расподеле личних доходака чини нам се да се овом питању мора посветити знатно већа пажња. Просечан нето лични доходак по једном запосленом у првих 11 месеци ове године доста је завидан ако се упореди са зарадама из 1964. године када је износио свега 360 НД. Међутим, када се упореди са личним доходима наше гране на подручју Београда тада се види да је он још увек релативно низак, па се у том правцу морају чинити и то, убрзаним темпом, промене како би се изравнали са просеком наше гране.

Ми сматрамо да би било неопходно да се одмах приђе изради новог нормативног акта, Правилника о расподели дохотка и личних доходака по коме би се, користећи позитивну праксу која је дала озбиљне резултате и код сличних организација, расподела дохотка и личних доходака обезбедила тако да омогућује да се оствари зарада већих личних примања с тим да минимални лични доходак не сме бити испод 600 НД. Ми сматрамо да у овом послу одлучујућу улогу, поготову при изради мера стабилизације у радној организацији у светлу најновијих привредних мера, треба да одиграју стручне службе. Али при томе мислимо да треба уважавати и мишљење синдикалне организације, с тим да синдикална организација предузећа, као целине у наредном периоду не би требало да само подржава званичне ставове стручних служби и органа управљања већ би требало да се избори да буде подржавана у неким својим захтевима и предлозима.

На крају опсежног извештаја, Бегенишић је учесницима скупа говорио и о значају и суштини приступања „ГИК"-у, будући да су у том удруживању сагледани перспективни интереси радног колектива.

Формирати омладинску организацију

После уводног реферата, другарица Душанка Живановић поднела је извештај о финансијском пословању, а затим је отворена дискусија.

Први се за реч јавио **Вид Стјепић** и својим излагањем употпунио неке делове извештаја. Указао је, притом, на пропуште за рад синдикалне организације условљене просторном разуђеношћу предузећа по градилиштима од Ваљева до Земуна, Београда и Гроцке. Из тих разлога нису били могући састанци целог колектива али то није утицало на демократичност рада синдикалног одбора који је о свему одлучивао колективно и у сарадњи са извршним одборима подружница. Као превасходни задатак новог синдикалног одбора, Стјепић је истакао потребу заједничког рада синдиката и других друштвено-политичких организација као и радничког савета. Том приликом је обавестио скуп о иницијативи да се у „14. октобру", у току следећег месеца, формира организација Савеза омладине.

Истичући пример активност Извршног одбора синдикалне подружнице Циглане он се заложио да и друге подружнице организују излете и остале видове активности. Могућност укључивања младих људи у разне органе и форуме требало би што више користити.

Говорећи о интеграционом подухвату, стварању здруженог предузећа Грађевинско-индустријског комбината, **Вид Стјепић се заложио да синдикална конференција у својим закључцима усвоји предлог да генерални директор 14 Октобра Михајло Марчета конкурише за генералног директора Здруженог предузећа, с тим да шест месеци остане и као вршилац дужности у „14. октобру".**

Радно председништво конференције

Без промашаја

У исцрпном излагању генерални директор Михајло Марчета, пре свега, истакао је радни ентузијазам колектива, о чему најбоље говоре постигнути резултати.

— Резултати показују да промашаја нема — нагласио је генерални директор и изнео мишљење да нема никаквих разлога да се сматра да таквих резултата неће бити и у будуће, а у оквиру новог предузећа они могу бити још већи. При том је подсетио присутне на инвестициони програм, који се остварује сопственим снагама, као и на велику потрошњу грађевинског материјала од стране купаца. **Он је обавестио скуп и о почетку изградње капацитета за производњу украсног грађевинског материјала који је планиран за септембар идуће године.**

Говорећи о другој основној делатности предузећа, нискоградњи, Марчета је истакао да је у том питању заузет већ одавно јасан став. У инвестициона улагања ишло се на основу дугорочних уговора о пословно-техничкој сарадњи с неколико великих београдских радних организација: Комуналним заводом, „Змајем", „Ивом Лолом Рибаром", УМИ, итд.

Најмодернија решења

У производњи грађевинског материјала иде се на најмодернија решења, тако да се у сарадњи са предузећима из СР Словеније, на основу научно-истраживачког рада, дошло до закључка да се у технолошком погледу реализује полумонтажна градња која би, међутим, имала квалитет класичне градње. У том смислу разрађена је комплетна технологија.

— У идућој години сви послови су јасно димензионисани. Сада по први пут улазимо у наредну годину са потпуно обезбеђеним пословима и потребама за већим бројем радника — рекао је генерални директор.

Директор Марчета осврнуо се затим на активност друштвено-политичких организација, које треба да доприносе даљој разради система расподеле и решавању неких питања друштвеног стандарда. Не мали значај има и доношење нормативних аката од органа самоуправљања здруженог предузећа, о којима је дискусија у току. Биће потребно извршити неке технолошке реорганизације, односно смањење броја економских јединица, којих ће највероватније бити свега четири. При томе у политици личних доходака ме ће принцип стимулативности бити спроведен у највећој мори.

О друштвеном стандарду је Марчета изнео мишљење засновано на изванредно широкој концепцијској замисли: култура образовање, спорт и рекреација не смеју бити занемарени, исхрана, становање радника, здравство у које су уложена већ знатна средства. У вези са интеграцијом више грађевинских предузећа у Грађевинско-индустријски комбинат и спровођењем стабилизационих мера, које, према његовом мишљењу, не треба драматизовати, Михајло Марчета изражава нескривени оптимизам. Уколико стручне службе и радници буду радили како треба — позитивни резултати не смеју да изостану, завршио је своје излагање генерални директор.

За реч се потом јавио друг Муласалиховић, председник Републичког одбора грађевинара Србије. Он је, најпре, рекао да од раније има увид у рад овог колектива који је међу 80 грађевинских предузећа у Београду и 500 у Србији на релативно завидном нивоу. Програм развоја о коме је Марчета исцрпно говорио може и мора да се свесрдно подржи. Интеграциони процеси практично не би смели да имају граница, јер смо

ПЕРСПЕКТИВЕ

се определили за изградњу тржишне привреде. Замисли друга Марчете иду у прилог такве пословне политике и сасвим се уклапају у нове привредне мере. Муласалиховић је исцрпно изложио стабилизациони програм Савезног извршног већа објашњавајући при томе смисао и значај нових мера и истакао позитиван став синдиката о тим мерама. Он се заложио да синдикални одбор „14. октобра" у свом будућем раду донесе конкретан програм мера у спровођењу стабилизационе политике. Истакао је такође да стабилна атмосфера у привреди посебно погодује грађевинарству. У даљем излагању заложио се за став синдиката да нове мере ни у ком случају не смеју да погоде животни стандард људи, ни личне дохотке. Посебно је истакао успехе у образовању радника и у вези с тим нагласио да у том погледу не треба жалити труда и средстава, јер нема развијеног самоуправљања са полуписменим и неписменим људима. Брига о људима и даље треба да буде ствар синдикалне организације — рекао је на крају Салиховић, уз напомену да у том правцу мора да буде усмерена активност новог Синдикалног одбора и извршних одбора подружница.

Бура Павловић укратко је резимирао предлоге из реферата и дискусије залажући се да сви предлози уђу у закључке. Он је истакао **задатке на даљем усавршавању расподеле, спровођењу самоуправних договора, подизању животног и друштвеног стандарда, побољшању кадровске структуре запослених као и да директор предузећа конкурише за генералног директора здруженог предузећа.**

На крају рада изборне конференције прихваћена је листа кандидата новог предузетног одбора, коју је у име кандидационе комисије предложио друг **Живко Илић.** У предузетни одбор су изабрани: **Јован Плавшић, Борка Бјелотомић, Оливера Милошевић, Живан Живковић, Милан Буричић, Вид Стјепић, Милорад Зоговић, Андрија Игњатовић, Стеван Узелац, Миодраг Бошковић, Босиљка Миловановић и Боривоје Бегенишић.**

Исто тако на конференцији су изабране и комисије предузетног одбора. У **Комисију за животне и радне услове** изабрани су: Љиљана Игњатовић, Душан Шевић, Милета Радоњић, Душанка Живановић и Александар Христић.

Новоизабрани чланови **Комисије за одмор и рекреацију** су: Радмила Марић, Наташа Марковић, Живан Павловић, Велибор Петровић и Лазар Миладинов.

Нов **Надзорни одбор** сачињавају: Бранислав Вујичић, Милета Ристић, и Зоран Перенчевић.

За делегата за конгрес грађевинара Србије изабран је Михајло Марчета, а делегати за градску конференцију синдиката су Душан Шевић и Вид Стјепић.

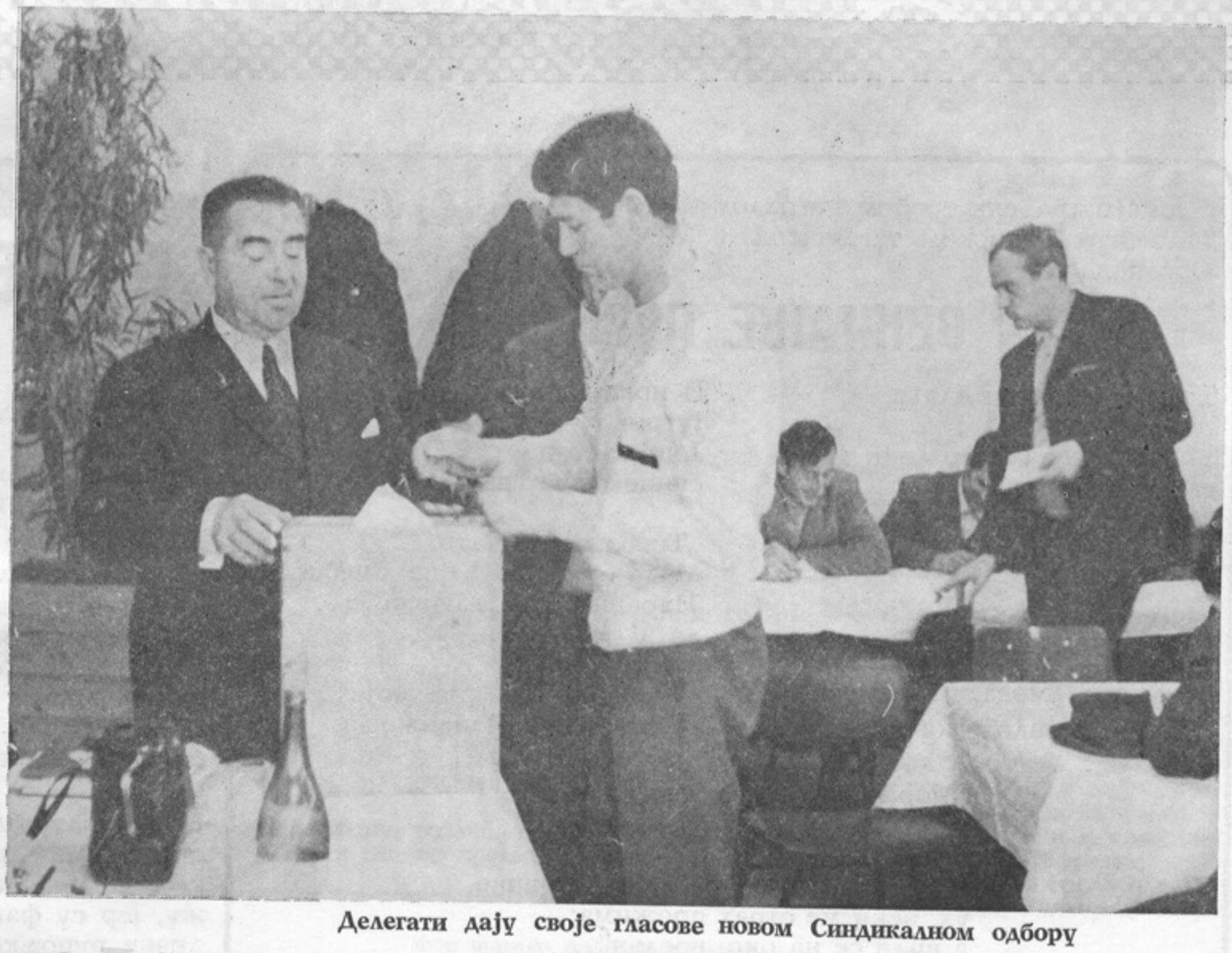

Делегати дају своје гласове новом Синдикалном одбору

ГОСТИ КОНФЕРЕНЦИЈЕ ГОВОРЕ

ИНТЕГРАЦИЈА — ВЕЛИКИ КОРАК

На молбу нашег сарадника- Антоније Кораћ, који је као гост присуствовао Изборној конференцији наше Синдикалне организације дао је следећу изјаву:

— Ваш лист добијам редовно цијализацијом, поделом рада, и сматрам да је добар. Ваљало би да у њему долазе до изражаја **мишљења, жеље, интересовања и предлози радника из целог колектива, сваког погона и радне јединице,** рекао је, између осталог друг Кораћ.

Замољен да изнесе своје утиске о раду Конференције, друг Кораћ је рекао:

— Ваш колектив је направио велики корак с интеграцијом. Драго ми је да је то добило пуну подршку Синдикалне организације. Интеграција има перспективу, у њој је будућност. Спе-лизацијом онемогући ћемо да нико не преузима пасао искључиво на терет радника.

Развоју самоуправљања, исто тако, треба посветити пуну пажњу. У томе је велика улога листа, јер **без информисања нема самоуправљања. Природно је да недовољно образовани радници тешко могу да се укључе у процес самоуправљања,** с тога не треба штедети напоре и средства за образовање, будући да радници морају да узму своју судбину у властите руке. Ми смо се као синдикат заложили да на нивоу града минимални лични доходак буде уместо 400 — 600 нових динара, јер то стварно представља доњу границу испод које се не може ићи, закључио је Антоније Кораћ.

Предлог одлуке о организацији предузећа

На последњој седници Управни одбор је размотрио Предлог одлуке о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији ИГП „14. октобар". Одлучено је такође да овај Предлог треба да размотре зборови радних људи и дају своје примедбе и мишљења пре него што дође пред Раднички савет на коначно одлучивање.

Рок за расправу на зборовима радних људи одређен је за крај 1970. године. Иако се до изласка броја на многим зборовима већ расправљало о Предлогу, због значаја овог будућег документа доносимо његов текст у целини.

Предлог одлуке о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији ИГП „14 октобар"—Обреновац

Члан 1.

Члан 1. Правилника о унутрашњој организацији мења се тако да гласи:

Овим Правилником утврђује се унутрашња организација Индустријско-грађевинског предузећа „14. октобар" — Обреновац, на радне јединице (ОУР) без својства правног лица и то:

1. Радна јединица (ОУР) Служби заједничких послова,
2. Радна јединица (ОУР) За производњу граћ. материјала,
3. Радна јединица (ОУР) Грађевинске оперативе,
4. Радна јединица (ОУР) Машинско-транспортног погона, и
5. Радна јединица (ОУР) Трговине и снабдевања.

Члан 2.

Члан 2. Правилника о унутрашњој организацији мења се и гласи:

У радној јединици (ОУР) Служби заједничких послова утврђују се следеће организационе јединице:

— Техничка служба,

— Пројектни биро,

— Служба општих, кадровских и правних послова,

— Финансијско књиговодствена служба,

— Друштвени стандард,

— Аналитичко планско развојна служба, и

— Интерна контрола.

Члан 3.

Радну јединицу (ОУР) за производњу грађевинског материјала сачињавају: погони у Обреновцу и то: 1. 2 и 3 и Фабрика глинених производа у Ваљеву.

Погони у Обреновцу и Фабрика глинених производа у Ваљеву чине понаособ обрачунску јединицу.

Члан 4.

Радну јединицу (ОУР) Грађевинске оперативе сачињавају сва градилишта која уједно сачињавају и обрачунске јединице.

Члан 5.

У радној јединици (ОУР) Машинско транспортног погона утврђују се следеће обрачунске јединице:

— Транспорт,
— Грађевинска механизација,
— Радионица,
— Армирачи.

Члан 6.

У радној јединици (ОУР) Трговине и снабдевања, утврђују се организационе јединице и то:

— Набавка,
— Продаја.

У саставу продаје налазе се и продавнице грађевинског материјала које уједно представљају обрачунске јединице.

Члан 7.

Чланови 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9. Правилника о унутрашњој организацији овом Одлуком стављају се ван снаге.

Члан 8.

Досадашње радне јединице и то: Управа предузећа, За производно-техничка питања, Заједнички послови и Друштвени стандард се спајају у једну радну јединицу — Служба заједничких послова.

Досадашње радне јединице Грађевинска оперативе Обреновац и Београд, се спајају у једну радну јединицу — Грађевинска оперативе .

Досадашња Набавна служба која се налазила у саставу радне јединице за Производно-техничка питања, припаја се радној јединици Трговине и снабдевања.

Члан 9.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана по усвајању од стране Радничког савета.

Дечја страница

Песма награђена трећом наградом на међуопштинском такмичењу у Обреновцу

ВЕНЧАЊЕ ПОСЕДА

Бели, у киши и блату,
светови,
шкрипа кола и по када мућа,
и затим гром.
Корачали су већ дуго,
а цркве нигде.

Њих двоје ништа,
у блату до колена,
у рукама амрел, поцепан од ветра.
Вече је лизало уморна лица.

И прва зидарка зоре је јављала јутро.
Још мало и
сунце беше грануло.

„Треба се венчати.
Мало брже . . . А она ливада . . .
Нарани' ли ја. . . Лепа је . . .
да л' је вредна?
Па и да није,
њена њива к'о две моје . . .“
— мислио је младожења.

„Мора се венчати, каже бабо,
прича се да је најбољи момак
у селу . . .
Па стока, када ми је бабо причао,
ух, неки ме страх прожима;
а види се на око, вредан“. . .
— мислила је млада.
И црква.
Једно. Да и још једно Да
и венчаше поседе.

Торма Зоран, ученик VIII-3 разреда Основне школе „Јован Јовановић Змај“

ПРЕД СПОМЕНИКОМ СТРЕЉАНИМ ЂАЦИМА

Јесен је. Време хладно и тмурно.

Стојим пред спомеником стрељаним ђацима у Крагујевцу. Киша лагано кваси лица исклесана у камену, као што је некад спирала крв са дечијих лешева.

И тихи облаци се одмарају на њиховим плећима јер су уморни од далеког путовања. А тај огроман камен, то мноштво деце је ту да сваког прими и дочека својом језивом причом која је некада била стварност, а сада незаборвана прошлост.

Из сваког дела на камену израста по један мали, црвени пупољак који се никада неће развити у ружу, јер су фашисти уништили све дивне пупољке.

Ти подли непријатељи су као циновски копци, који неумољиво јуре за квочком и њеним малима, као кипови без осећања и сазнања за младу, нејаку биљку која би хтела још сунца, живота.

Киша купа њихова мала уплашена лица у камену и из њихових ситних очију као да капљу сузе.

Али, не ,то нису сузе за животом, већ јутарња роса која спада са црвених пупољака.

Храбро су се понели и кад су морали да својим животима затворе уста вечито гладним зверима.

Тај велики камен одише храброшћу мале деце која су поносно дала свој живот и храбро умрла.

Окупан врелом дечијом крвљу он блиста као симбол храбрих, малих срца.

Весна Александровић, ученица VIII-5 разреда

МАЦА

Легла маца мала
под шпорет, па спава.
Топлота се шири,
а мачкица жмири.
Савлада је сан
иако је дан.

Сањала је лепе снове
како хвата мише нове.
Затим врапце и сенице
и још многе друге птице.

И одједном, пуче нешто,
скочи маца из сна вешто.
Махну репом, отвор' очи
да погледа зашто скочи.
И угледа, један ђаво,
поклопац са лонца пао.

Славица Којић, ученица VII-4 раз. основне школе

ЗИМА

Зима нам стиже
у белом огртачу,
свако ју је чекао
а највише Снешко.

Правићемо Снешка
у белом врту том,
а снег нека пада
колико му је драго.

Зорица Пејчић, ученица VI-5 разреда

За албум МОЈ ЗАВИЧАЈ

Сеобе, буне, устанци

Сеоба Срба

Турци су у седамнаестом веку (1683) претрпели пораз код Беча, у борби против аустријске војске. После тога боја, почели су да се повлаче, а Аустријанци су заузели Будим, Београд, Посавину и велики део Србије. Шест година касније „ратна срећа“ се окренула и аустријска војска се почела повлачити према Сави и Дунаву. Са њом је кренуло и много српских породица, бојећи се турске освете, јер су помагале Аустријанцима у бојевима против Турака. Та сеоба у пролеће 1690. године позната је под именом „Сеоба Срба под Арсенијем Чарнојевићем“. Срби су прешли Саву и Дунав и тамо се населили.

Почетком 18. века (1716) Аустрија је поново заратила с Турском и заузела Посавину. У овим крајевима нови владари су успоставили своју власт, која се по глобама, наметима и пљачкању српских села и градова није много разликовала од бивше, турске власти. Народ је био огорчен па су многи одлазили, као и за време Турака, у хајдуке.

Владавина Аустријанаца у Посавини трајала је 20 година, када су Турци (1737) поново заузели ове крајеве. Настали су дани турских насиља, данака и кулука.

Кочина крајина

Под крај осамнаестог века у западној Србији и Посавини Срби, предвођени Кочом Анђелковићем и уз помоћ аустријских официра, дижу буну против турске власти. Ослобођен је велики део Србије и предузет напад на Београд. Српски устаници су водили битке против Турака код Железника, Велике Моштанице и на другим местима. Турци су сломили буну, у историји познату као „Кочина крајина“, ухватили Кочу и набили га на колац. (1788.).

Народ из Посавине поново је морао да оставља своја огњишта и да бежи преко Саве.

Они који су остали морали су да плаћају велике дажбине и трпе насиља од по злу познатих дахија-јаничара.

Посавина у српским устанцима

На почетку првог српског устанка (1804), међу првим хановима који су изгорели био је хан у Вранићу. Њега је запалио прослављени јунак из оба устанка (првог и другог српског устанка) Милисав Чамџија из Великог Борка. Ево шта је о томе испричао очевидац из тога времена.

„После првих петлова чета је опколила хан. Неколико одважнијих сељака донеше читаво брдо сламе и навалише с горње стране хана где није било прозора. Чамџија је издао наређење: „Чим слама плане, Турци ће из хана, а ви удрите. Нико жив не сме да остане!“

Сат доцније — плану слама и ухвати шиндру на крову. Преплашени Турци „алахнуше“, па јурнуше на врата и прозоре, а пуцњава их дочека. Први падоше. Док су устаници пунили пушке, предаде им се Мехмед-ага, заменик субаше и човек Аганлијин, а субаша Ибиш-ага, искористи прилику, јурну ка Марици (реци) испод хана, па низ Марицу ка Дражевцу. За њим пођу Паун Аронијевић и Михаило Бабић, из Вранића, и стигну га на крају села код једне воденице. Ибиш се затвори у воденицу, а устаници отворише ватру.“

Били су Посавци у овим борбама првог устанка и на Шапцу, и на Ваљеву, и на Карановцу и на Ужицу. Били су и у славној бици на Мишару (1806.) најславнијој из целог тог ратовања, и на Београду исте године, кад је највећи посавски јунак Милисав Чамџија, из Великог Борка, први ускочио у град, ујахао на турски топ и запевао из свег гласа:

„Срби браћо, крила соколова,
К мени! К мени!
Чамџија на турском топу седи“

У другом устанку (1815.) народ Посавине се јуначки борио против Турака. Нарочито је силовит био напад на Палеж (Обреновац) у коме су се налазили Турци. Тада је тешко рањен Милисав Чамџија који је убрзо умро у свом родном месту.

Из времена оба устанка сачувано је оружје: устаничке пушке кремењаре и други предмети који се чувају у обреновачком музеју.

ГДЕ ЈЕ ТУ ЕКОНОМСКА РАЧУНИЦА

ПИСМА ЧИТАЛАЦА 14 ОКТОБАР

У последње време путујем свако јутро нашим аутобусом на посао у Београд. Иако су сада купљени један полован и један сасвим нов аутобус, у наведене дане био је исправан само један који је превозио раднике за градилишта: Фабрике машина „ИЛР“ — Железник, Жаркова (одатле за Бубањ Поток), гараже у Ул. Филипа Вишњића у Земуну, насеље „Галеника“, у Гетеовој и Фабрика машина „Змај“ Земун. А ево како их је превозио. Аутобус полази из Обреновца у 5 часова и 50 минута. Код милицијске станице на Макишу окреће према Железнику. Пролази кроз Железник и иде у Жарково. Тамо оставља раднике за Жарково и Бубањ Поток и узима 3 до 5 радника из Жаркова за Железник.

Пошто радници који раде у Железнику а путују из Обреновца, знајући да се аутобус враћа, нису изашли при првом пролазу кроз Железник, то им се прикључују ови из Жаркова и аутобус са њима има још 40 радника, који раде на другим градилиштима у Београду, поново се враћа у Железник. Ту укупно излази 8—11 радника. Аутобус се окреће и наставља пут за Београд. На последње градилиште где аутобус иде, радници стижу тек око 8,30 часова. Значи, због превоза 3 или 5 радника из Жаркова касни 40 радника на посао у просеку по 1 час дневно.

Напоминьем да нисам ништа противу тога да се и ови други из Жаркова возе нашим аутобусом јер и они полажу иста права на тај аутобус, као и сви ми, али се питам где је ту економска рачуница? Зар нико од надлежних није могао оценити колики су ти губици. Не губици због амортизације аутобуса и повећане потрошње горива (мада и њих не треба занемаривати), већ због скраћења ефективног радног времена и то у време кад треба максимално да искористимо сваки лепи дан за производњу.

Поред тога што губи радна организација, губимо и ми радници јер нам је радно вријеме краће а радимо по норми, ценовнику радова.

Зар није било боље и далеко јефтиније обезбедити овој групи радника превоз за Железник аутобусима градског саобраћаја или на начин како је решено 17, 18. XII 1970. године — комбијем предузећа.

Изгледа да је требало да прођу 3 дана па да се сетимо како треба да радимо.

Н. Н., радник

Стекао сам свој дом

Пре годину дана ступио сам у Грађевинску оперативу „14. октобар“ и од тада до данас полако сам се привикавао на све напорне послове који су стојали пред нама.

Све је ишло како треба, премда сам се мало и намучио, али дошао сам до свог парчета хлеба. Оженио сам се и стекао свој дом. „14. октобар“ је, могу рећи, једно јако предузеће, финансијски обезбеђено. Чак нам је обезбеђено да идемо и у позориште.

Ја се надам да ће идуће године бити и боље. Како коју годину — све ће бити боље. Надамо се да ће бити и боља плата, а сада смо примили и вишак.

Имам једну жељу: да постанем машиниста, пошто сам већ радио на машини. Јер, механизација замењује радну снагу а то умањује напор радника.

Перко Томић, радник

РЕЧ-ДВЕ С ЧЛАНОВИМА КОЛЕКТИВА

НА ДРУМОВИМА БОСНЕ, СРБИЈЕ, ЦРНЕ ГОРЕ...

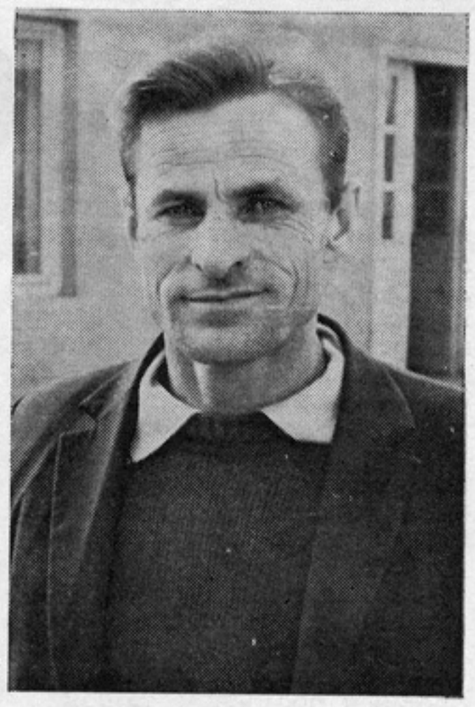

Живорад Јефтић

Један од ретких „чистих беземљаша (ово је његов израз) међу хиљаду радника „14. октобра“. И отац му је био радник, на пилани, исто пролетер — без земље. Живорад је пореклом из Уровaца, али је већ годинама житељ Обреновца. Ту је и кућу, мукотрпним радом, уз нешто кредита, успео да сагради.

— Кад је дошло ослобођење, запослио сам се на пољопривредном добру „Младост“ и све до 1961. године радио сам у Пољопривредном комбинату „Драган Марковић“, — сећа се Живорад.

Од почетка је некако био опредељен за рад са „коњским снагама“. Радио је најпре као кочијаш, затим као тракториста, а преласком у „14. октобар“ постао је возач камиона.

— Испит за квалификованог возача, то јест опште и стручне предмете имао сам положе-

не кад сам прешао у ово предузеће, а тек овде сам стекао квалификацију. За две године положио сам и Е-категорију, затим Д, итд. Сада возим камион, по Србији и Босни, а како нам рече директор Марчета, догодине ћемо имати посла и у Црној Гори, вели Живорад. Затим додаје:

— Наши производе циглу, а ја развозим. Посао није лак, али и заради се. Ево, сад ћемо добити и мало вишка. Чух о томе од жене. Наше жене често прве сазнају за новости из предузећа, јер смо ми возачи највише на страни, за воланом, прича Живорад док му се по лицу шири осмех.

Не пије алкохолна пића. На нашу примедбу да је томе свакако разлог његов одговоран и ризичан посао, рече искрено:

— Ма не, пио сам до пре неку годину, али сам престао из здравствених разлога. Разуме се, има то многе добре стране баш и због мог занимања. Кад се деси незгода возачу, проверавају да ли је узимао алкохол. Ако јесте, онда саматрају да до удеса није „морало“ да дође, а ако није — онда ће пре да уваже олакшавајуће околности.

Нову годину дочекаће у породичном кругу. А у њој га, опет, чекају десетине и стотине хиљада километара наших друмова, којима ће изнова, у безброј наврата, проћи и пролазити...

Против ниских личних доходака

Грађевинари знају да договор кућу гради. Зато су први у Србији приступили самоуправном договарању не би ли тако обезбедили боље резултате у пословању.

О чему су се заправо договорили?

● **Прихватили су обавезе, на пример, да најнижи лични доходак по запосленом раднику не може да буде мањи од 600 динара месечно а за пословни, стамбени фонд, фонд заједничке потрошње и резервни фонд да издвајају најмање 18 одсто дохотка.**

У настојању да обезбеде боље животне и радне услове, побољшају друштвено-економски положај и да се коначно „одлепе“ од дна ранг листе личних доходака на коме се неоправдано налазе, грађевински радници су после двогодишњих припрема потписали самоуправне споразуме. Сада покрећу поступак да и друштвени договор добије одговарајуће санкције.

Грађевинари ће први конкретизовати одредбе члана 19. Основног закона о утврђивању и расподели дохотка, које указују на потребу друштвеног договарања.

Самоуправним споразумима, који су већ потписани у појединим регионима и републикама, одређене су најниже границе личних доходака и распони и односи у расподели. Предузећа која су потписала споразум **обавезала су се да ће поштовати договорене границе а то значи да ће у послове улазити са реалном рачуницом и неће прихватити обавезе које могу да угрозе стандард радника.**

Договор „елиминише“ ниске личне дохотке. Радне организације у којима је ниска опремљеност рада и које су неквалификованим радницима исплаћивале личне дохотке од 400 до 500 динара по запосленом месечно неће моћи на лицитацијама да конкуришу и „преузимају“ послове предузећима у којима је технолошки процес модернизован.

● **Споразум приморава предузећа која су претежно у технологији користила физичку радну снагу да више воде рачуна о модернизацији технолошког процеса, а уједно обезбеђује примања неопходна за минималну егзистенцију запослених радника.**

Тиме, наравно, потреба за договарањем не престаје.

Грађевинска предузећа ће морати међусобно да се договоре и о развоју и специјализацији, али исто тако неопходно је да своје капацитете у будућности ускладе са потребама инвестиционе и стамбене активности. Зато договори ове привредне гране не могу да се обаве „на гранском нивоу“, већ ће грађевинари морати да ускладе своје планове са плановима остале привреде.

КУЛТУРНА ХРОНИКА

ПРЕДСТАВЕ, ИЗЛОЖБЕ, ТАКМИЧЕЊА...

Последња два месеца ове године забалежена је жива културна активност у Обреновцу. Одржане су бројне приредбе, изложбе и такмичења на којима су присуствовали и чланови нашег радног колектива.

Од значајнијих културних манифестација свакако треба споменути књижевне вечери (Антоније Исаковић: НОБ у Нашој књижевности; чланови Атељеа 212: О поезији и прози Бориса Пастернака), затим неколико позоришних представа („Дундо Мароје“ у извођењу шабачког позоришта; „Село Сакуле у Банату“, у извођењу зрењанинског Народног позоришта и друге). Запажена је и добро посећена била и изложба слика академског сликара Здравка Мандића из Зрењанина. Велико интересовање обреновачке публике побудила су и такмичења војних гарнизона са територије Београда у трагању за најведријим гарнизоном, а симпатично и успело је било и такмичење омладинаца, аматерских певача забавне и народне музике.

Организатори ових манифестација били су КПЗ, Библиотека „Влада Аксентијевић“ и Дом ЈНА из Обреновца.

Треба похвалити и веома корисну праксу синдикалне подружнице „14. октобра“ откупљивања појединих представа за раднике предузећа. Тако су прошле недеље радници имали прилике да гледају представу „Развојни пут Боре Шнајдера“ у извођењу ансамбла Атељеа 212.

Б. В.

ПРАВНИК САВЕТУЈЕ

ШТА ЈЕ ТО ПОСЛОВНА ТАЈНА

Правилник о чувању пословне тајне је донет у сврху заштите посебних интереса предузећа, интереса пословних партнера предузећа и уопште интереса југословенске привреде као целине, те су зато сви чланови радне заједнице предузећа дужни да чувају пословну тајну, односно да поштују одредбе Правилника, па чак и онда када престану да буду чланови ове радне заједнице.

Пословном тајном сматрају се следећи документи и подаци:

— они које надлежни орган прогласи пословном тајном,

— они који су као поверљиви саопштени предузећу од стране надлежног органа,

— они који се односе на послове везане за одбрану и заштиту земље,

— они које је предузеће прогласило пословном тајном.

Када се ради о документима и подацима који су везани за пословање предузећа, свакако да је најбитније чување докумената и података везаних за производњу, комерцијално и финансијско пословање, а пре свега када се ради о документима везаним за нова техничка решења, планове нових инвестиционих улагања, калкулације цена, примљене понуде, ценовнике материјала и алата, завршном рачуну од његовог усвајања и подацима за његову израду, плану осигурања, плану обезбеђења и евиденцији о војним обвезницима.

Наглашавамо да ово важи у случају када се овакви документи или подаци сазнају и приликом обављања послова у радним организацијама које су пословни партнери ове радне организације.

Уколико одговорни радник радне организације има обавезу да надлежном органу изван радне организације саопшти садржај неког документа или податак који се сматра пословном тајном по овом Правилнику, дужан је да претходно прибави писмену сагласност директора радне организације, односно ако се ради о другој радној организацији сагласност заинтересоване радне организације. Уколико се ради о пословној тајни која је као таква одређена законом сагласност се мора прибавити од одређеног државног органа.

По члану 10. Правилника директор предузећа је влашћен да одређује који се документи и подаци могу налазити у употреби код појединих одговорних руководилаца као и којим се лицима могу саопштити или дати на увид.

Сва лица изван радне организације која долазе са налогом органа за вршење контроле дужна су да се обрате директору предузећа. Уколико она не знају за ту своју обавезу, радник предузећа коме су се директно обратили дужан је о томе обавестити директора предузећа пре давања било каквих података или докумената.

Давање изјава и било каквих података у име радне организације када су у питању средстава јавне информације је право само директора радне организације и никог више.

Сви документи и подаци који су пословна тајна чувају се у службама и на месту које одређује директор предузећа. Сваки члан радне оранизације дужан је да пажљиво чува документацију која му је поверена и у колико дође до оштећења или уништења документације дужан је да без одлагања о томе обавести свога руководиоца.

Недозвољено је узимати више докумената или више копија истог документа него што је то потребно за извршење конкретног задатка. Такође недозвољено је преписивање, фотографисање или умножавање на било који други начин документације без одобрења директора предузећа или, у његовој одсутности, његовог заменика. О документима који представљају пословну тајну мора се водити тачна евиденција тј. попис свих докумената са описом, бројем комада, бројем страна и листова и бројем примерака.

Документи и подаци који се сматрају пословном тајном могу се износити ван предузећа само по изричитом одобрењу директора предузећа.

Повреда одредаба овог Правилника представља тешку повреду радне дужности за коју се може изрећи искључење из радне организације. Ова радња може у себи садржати и кривично дело у ком случају је надлежна служба дужна да заштити интересе радне организације преко органа судства.

Радник може кривично одговарати и за неовлашћено саопштавање или чињење приступачним и оних података који по свом значају представљају пословну тајну иако као такви нису Правилником одређени, под условом да је саопштавање тих података изазвало или могло изазвати штетне последице по радну организацију.

Желимо да нагласимо да повреда пословне тајне може довести и до одговорности радне организације, па чак и до забране њеног даљег рада.

Поштовање одредби овога Правилника је према томе неопходно са становишта даљег и несметаног рада радне организације.

Д. Р. П.

Грађевинска делатност у Аустрији

АУСТРИЈСКИ министар грађевина Мозер предвиђа да ће Аустрија идуће године повећати производњу у области грађевинарства за 12,8 одсто у односу на 1969. годину. Вредност производње биће укупно 53,6 милиона шилинга. У вези с тим треба да се повећа и број запослених у грађевинарству за око 20.000. Предвиђа се да се потребан број грађевинских радника обезбеди на страни — у иностранству.

● **У аустијској грађевинској оперативи запослен је, иначе, највећи број југословенских радника од укупно 100.000 колико тренутно ради у Аустрији.**

Министарство грађевина тежи ка потпуној запослености у овој грани, што значи да ће се грађевинска делатност настављати и преко зиме.

СЛУЖБА ИНТЕРНЕ КОНТРОЛЕ И ЧУВАЊЕ ИМОВИНЕ ПРЕДУЗЕЋА

СТАТИ НА ПУТ РАСИПАЊУ ИМОВИНЕ

Стати на пут штетама и расипању имовине

У првих девет месеци ове године Служба интерне контроле предузела је неколико значајних мера у циљу заштите и чувања имовине предузећа. Она је тиме испунила годишњи план рада, па је на новембарској седници Радничког савета, подневши извештај о своме раду, затражила од овог органа сугестије за даљи рад.

Служба је у минулом периоду десет пута интервенисала у разним приликама и записнички констатовала штете. Истовремено је дала предлоге одређеним службама да предузму потребне мере и о томе известе генералног директора и Службу интерне контроле. И ако ће се резултати овога рада ценити по томе колико је налога извршено, онда би Служба добила позитивну оцену. Наиме, од десет налога шест је у целости извршено, а четири налога су да тако кажемо, „у стању мировања“, или бар Служба није обавештена о даљој њиховој судбини.

Које су то успешно завршене интервенције?

● У јуну ове године покренут је **дисциплински поступак** против Слободана Ковачевића **„због довођења у заблуду руководиоца друштвеног стандарда** о исправности возила, па је из тога настала материјална штета“.

● Други се случај, у јулу, односио на **контролу у превозу аутобусима предузећа.** На интервенцију Службе одређена су лица која ће водити рачуна да корисници уредно плаћају накнаду за превоз.

● Истог месеца инсистирано је на **установљењу евиденције у групи за рушење зграда** из које ће се видети врста, количина, квалитет и цена материјала добијеног рушењем, како би се спречиле евентуалне „недозвољене радње“ у овом послу.

Уведена је пракса, почев од августа ове године на основу налога Службе, **да се на градиштима нафтирају скеле** после употребе и тек потом предају јединици МТП. Ова је јединица такође дужна да градилиштима предаје само нафтиране скеле.

● Почетком септембра извршена је **провера свих струјомера** и утрошак струје. Тада је објављен код Електродистрибуције у радничком насељу Циглана, а корисници ће, према налогу, сами морати да плаћају струју коју утроше у својим становима.

● Списак успешно изведених корака ове Службе завршили бисмо покретањем дисциплинског поступка **против одговорних људи у фабрици опекарских производа у Ваљеву због неовлашћеног давања материјала на позајмицу.**

Било је, међутим, и неуспешних корака. Међу незавршене послове треба убројити налог Службе о утврђивању вредности штете на једном градилишту настале неблаговременим гашењем креча. Такође према тврдњи ове Службе, није утврђена штета на грађевинским машинама на градилишту у Гроцкој.

Спецификација материјала у магацинима такође није обављена. Служба је захтевала да се не купује материјал или ситан инвентар за потребе градилишта ако такав материјал постоји на неком другом градилишту. На тај начин избегло би се прекомерно набављање материјала. Интерна контрола сматра да је овај подухват остао само „слово на папиру“.

Замисао да се преко контроле утрошка материјала на градиштима утврди због чега се понегде појављује неуобичајено велик утрошак појединих врста материјала, такође је пропала. Комисија која је требало да провери тачност података у грађевинским књигама није извршила задатак.

Наводећи ове случајеве Служба унутрашње контроле још једном је ставила до знања свим факторима у предузећу да воде рачуна о имовини предузећа, јер је крајњи њен циљ да има што мање посла, односно да се стане на пут штетама и расипању заједничке имовине.

Хумореска

СКУП ШОДЕР

Све је било замишљено и испланирано као у добром криминалном филму. Предвиђене су биле могуће опасности али и заштита против њих. И што се цела замисао није у пракси одвијала предвиђеним током Пера треба да „захвали“ својој малерозности. Ништа друго није по среди.

Са Мишом, шофером предузећа „Неимар Цане“ било је уговорено да му се сваког трећег дана поквари кипер у моменту када, натоварен шљунком, пролази поред забрана. А ту одмах испод забрана, близу пута, је и Перин плац за будућу грађевину. Миша би, према замисли, истоварио шљунак и отерао кипер у радионицу. Тамо би се „квар“ брзо отклонио и Миша би био чист: „ни лук јео ни лук мирисао“. Зарадио би неку црквицу, а Пера би добио грађевински материјал за трећину цене.

Све је ишло као по лоју. Гомила шљунка је расла, одмах крај гомиле старих цигала које је Пера на сличан начин „обезбедио“. Трљао је задовољно руке и кројио нове планове. Сину му идеја да би добро било не прекидати Мишу. Нека он „пребаци“ уговорених двадесет кубика. Тада ће вишак шљунка понудити комшији по скупље паре, па ће му његов шљунак остати дибидус цабе.

Међутим, једног јутра стварно су добиле непредвиђени обрт. Да ли је то изрежирала служба интерне контроле предузећа „Неимар Цане“ или је нека непредвиђена околност помрсила конце ове двојице „предузимљивих“ људи, ни данас није јасно. Тек Пера се тога јутра, дошавши на плац, запрепастио а ноге саме почеше да подрхтавају као у играча нигеријске црначке групе која је тих дана играла на телевизији. На плацу је било око двеста кубика шљунка а два непозната човека стрпљиво су чекали држећи неке папире у рукама.

— Ми се начекасмо, друже Перо. Добар дан! учтиво поздравише ова двојица.

— А које добро? — као невешто ће Пера.

— Донели смо фактуру на двеста кубика шљунка. Потпишите, молим, да сте примили и отидите ових дана на благајну предузећа.

— Али како, ја нисам тражио никакав шљунак, то је грешка. То је...

Наста непријатна тишина, а ова се двојица значајно погледаше.

— У реду, рече један. Потпишите или ћемо наложити транспортном сервису да материјал пребаци на оближње градилиште. Само, знате, у том случају нећете моћи од нас да затражите било какву услугу. Чак ни цемент нећете моћи да купите. А ми ћемо покренути истрагу како је дошло до ове грешке.

Завршило се тако што је Пера платио двадесет кубика по тржишној цени а остало је некуда одвезено. На Мишином киперу сутрадан је седело неко голобрадо момче.

Све је и даље било завијено велом тајне једино је сазнао да је критичног дана Миша направио промашај. Био је наиме на челу колоне од пет кипера. Па када му се кипер код забрана „покварио“, скренуо је уобичајеним правцем, али су и остали пошли за њим мислећи да је отворено ново градилиште. Тако се тога дана створила онолика гомила.

То се завршило, а Пера стрепи да се не деси неки малер са циглом, коју је тако добро и јефтино обезбедио.

Издаје: „ЕКОНОМСКА ПОЛИТИКА“, Београд, Моше Пијаде 29 ● РЕДАКЦИОНИ ОДБОР: Милован Зоговић, дипломирани економиста, председник, Боривоје Бегенишић, секретар органа управљања, Миланка Брајовић, дипл. архитекта, Бранислав Вујичић, ек. техничар, Борка Бјелотомић, грађ. техничар, Вилко Цоља, новинар, Економска политика и Душан Панић, новинар, Економска политика ● Главни и одговорни уредник ДУШАН ПАНИЋ ● Телефони Редакције: у Обреновцу — 87-529, у Економској политици 27-603 ● Штампа: Заштитна радионица „КОСМОС“, Београд, Улица Светог Саве број 16—18.